

5. Про схвалення Прогнозу Державного бюджету України на 2013 і 2014 роки. – Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/318-2012-%D0%BF>.

УДК 658.8:338.

Тетяна Подвірна, к.е.н.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК НОВА ПАРАДИГМА СВІТОВОГО РОЗВИТКУ

Tetyana Podvirna

GLOBALIZATION AS A NEW PARADIGM OF THE WORLD DEVELOPMENT

Сучасна глобалізація світового розвитку повсякденно породжує і відтворює феномен глобалізму на розширеній основі. Глобалізація – це поява нового світового порядку, при якому повноваження і легітимність національної держави ставляться під питання, оскільки національні уряди втрачають здатність контролювати те, що відбувається в їх власних кордонах.

Природа глобалізації в XXI сторіччі кардинально змінилася. Під впливом обміну товарами, знаннями, культурними цінностями склався свого роду загальний «мегапростір глобалізації». Мегапростір розвивається за своїми власними законами, являючи собою, з одного боку, результат взаємодії локальних, національних територій, а з іншого – визначаючи особливості розвитку останніх. Глобалізація – подвійний процес, що розвивається одночасно в міждержавних і транснаціональних формах. Глобалізація має складну динаміку та численні загальносвітові, регіональні, національні, локальні та індивідуальні складові, що знаходяться в тісній взаємодії між собою. Цей процес є складний і неоднозначний, у ході історичного розвитку він йшов нелінійно і розвивається хвилеподібно.

Проведені в останні 20 років дослідження та оцінка процесів глобалізації, глобальних трансформацій, наслідків і загроз глобалізації показують, що у світі виник новий глобальний імперіалізм як симбіоз модерного державного імперіалізму з імперіалізмом глобальних корпорацій та міжнародних організацій. Імперські глобальні держави зрощуються і діють спільно з транснаціональними глобальними корпораціями. Глобальні корпорації посилюють вплив на держави і використовують їх як механізми своєї експансії і впливу на міжнародні організації.

В еру глобалізації корпоративні й державні інтереси переплітаються настільки щільно, що розглядати їх окремо вже неможливо. Було б грубою помилкою вважати, що силова експанційна глобалізація вигідна лише корпораціям. Сьогодні світом прагнуть правити декілька наймогутніших країн. Всі інші країни опинились у стані не суб'єктів, а об'єктів глобалізації, тобто є глобалізованими. В умовах глобалізму економічно потужні держави посилити свої позиції, а слабкі — стали ще більш ослабленими й залежними. Досвід показує, що лише ті країни, які виробили національні глобально орієнтовані стратегії розвитку на 25-30 років, де врахували не тільки позитиви, а й загрози глобалізації, змогли вистояти під ударами глобалізму і навіть забезпечити зростання своєї міжнародної конкурентоспроможності. Сьогодні вже не виникає сумніву стосовно того, що глобалізація — це об'єктивний процес розвитку.

Формуючи національну стратегію розвитку, ми повинні усвідомити ті перешкоди й загрози, які підстерігають Україну як транзитивну країну на шляху її неминучого

входження в глобальний світовий простір та європейські структури. Потрібно дати власну оцінку сучасних напрямів і моделей глобалізації, які здатні призвести до зіткнення цивілізацій. До того ж варто об'єктивно проаналізувати, чи дійсно нинішня західна модель глобалізації є єдиною можливою та неминучою для всього людства, чи можуть існувати й інші моделі – антиглобалізації, деглобалізації або постглобалізації.

УДК 657.422.8

Юлія Прийдун, ст. гр. БОМ-51, Тетяна Королук, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ»

Yuliia Pryidun, Tetyana Korolyuk

ESSENCE OF THE CONCEPT «ACCOUNTS RECEIVABLE»

Виникнення дебіторської заборгованості істотно погіршує фінансовий стан підприємства, оскільки вона відволікає кошти з господарського обороту, що знижує ефективність виробництва. Аналіз словникових джерел доводить, що слово «дебітор» походить від слова «дебет» (винен), тобто це особа, яка отримала кошти в борг, а поняття «дебітор» прирівнювалось до особи, товару та грошей.

Сучасне визначення поняття «дебіторська заборгованість» запропонували у XVIII столітті такі вчені, як Е. Дегранж та Дж. Дзаппі. Вони вважали, що дебіторська заборгованість – це показник, який характеризує фінансовий стан підприємства [1, с. 246].

У процесі розвитку бухгалтерського обліку поняття «дебітор» і «дебіторська заборгованість» поширювались та удосконалювались. У 1904 році А.З. Поповим було запропоновано називати дебіторську заборгованість «боргом на користь підприємства».

Сучасні вчені продовжили вивчати сутність поняття «дебіторська заборгованість». Так, згідно визначень, наведених у бухгалтерському словнику, дебіторська заборгованість – це: 1) сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату балансу; 2) частина оборотного капіталу, а також вимоги на його отримання у вигляді готівки, матеріальних та інших ресурсів від суб'єктів господарювання; 3) заборгованість інших підприємств або окремих осіб за платежами даному підприємству [2, с. 66].

В економічній енциклопедії дебіторською заборгованістю є частина оборотного капіталу підприємства, компанії; сума, яку заборгували підприємству, організації, компанії інші юридичні особи і компанії, а також громадяни, що є їх боржниками за поставку товарів, виконання робіт надання послуг [3, с. 529].

Ф. Ф. Бутинець вважає, що дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату [4, с. 265].

М. С. Пушкар дебіторською заборгованістю називає заборгованість, яка виникає в ході взаємовідносин підприємства з економічними агентами (юридичними і фізичними) і належить даному підприємству на певну дату [5, с. 122].

Згідно визначення В. Сопко дебіторська заборгованість є сумою боргових вимог, які утворилися у різних юридичних та фізичних осіб перед підприємством у процесі господарської діяльності [6, с. 261].

С. Ф. Голов зазначає, що дебіторською заборгованістю є нарахування, тобто зобов'язання оплатити товари або послуги, які отримано або поставлено, але вони не були сплачені [7, с. 456].